

# Werkplan kinderdagverblijf



**Januari 2022**

Joepie Kinderopvang  
Dorpstraat 16  
5391AW Nuland

## **Voorwoord**

Voor u ligt het pedagogisch werkplan voor het kinderdagverblijf van Joepie Kinderopvang. Dit pedagogisch werkplan vormt samen met het pedagogisch beleidsplan en het veiligheids- en gezondheidsbeleid één geheel en is de leidraad voor alle medewerkers van Joepie Kinderopvang. Het werkplan is de concrete uitwerking van het pedagogisch beleid en geeft richting aan de keuzes die wij maken in het omgaan met kinderen, het vastleggen van afspraken en het vertalen van pedagogische doelen naar pedagogisch handelen.

Het vastleggen van een pedagogisch werkplan vinden wij belangrijk om de volgende redenen:

- Een eenduidige en continue pedagogische kwaliteit ontwikkelen
- Onze pedagogische kwaliteit bewaken, bespreekbaar maken en eventueel bijstellen
- Het geeft handvaten aan de werkzaamheden van de pedagogische medewerkers
- Duidelijk maken aan ouders hoe we werken op het kinderdagverblijf.

Het pedagogisch beleid en –werkplan is nooit af. Het blijft altijd in ontwikkeling en we zullen er steeds kritisch naar kijken en het eventueel aanpassen.

Werkplan kinderdagverblijf– onderdeel van Joepie kinderopvang BV.

Opmerking: als wij spreken over “ouders” wordt ook de ‘ouder’ of ‘verzorgers’ bedoeld. Als we spreken of ‘hij’ wordt ook ‘zij’ bedoeld. Het kinderdagverblijf kan ook als Joepie aangeduid worden.

## Inhoud

1.	Pedagogische doelen Marianne Riksen-Walraven .....	4
1.1.	Emotionele veiligheid .....	4
1.2	Persoonlijke ontwikkeling .....	6
1.3	Sociale ontwikkeling .....	8
1.4	Overbrengen van normen en waarden .....	10
2.	Het wennen .....	12
3.	Brengen, afscheid nemen en halen .....	12
4.	Communicatie met ouders .....	13
5.	Volgen en signaleren (KIJK) .....	14
6.	Mentor.....	14
7.	(Stam)groepen.....	14
8.	VVE .....	14
9.	Verzorging .....	15
9.1	Maaltijden .....	15
9.2	Hygiëne.....	16
9.3	Dagindeling.....	16
9.4	Slapen .....	17
10.	Baby's op de groep .....	18
11.	Straffen, corrigeren en belonen .....	<b>Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.</b>
12.	Uitstapjes.....	19
13.	Vieringen .....	<b>Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.</b>
14.	Afscheid nemen.....	20
15.	Achterwachtregeling/ alleen staan. ....	21

## 1. Pedagogische doelen Marianne Rixen-Walraven

Ieder kind is uniek met eigen voorkeuren. Ze zijn nieuwsgierig en ontdekken de wereld op hun eigen niveau en in hun eigen tempo. Bij Joepie staat het individuele kind centraal en komen de pedagogisch medewerkers tegemoet aan de behoeften van ieder kind, zodat deze zich veilig voelt en plezier heeft. Zo kan een kind zich optimaal kan ontwikkelen. Dit doen we door goed te kijken en te luisteren naar de initiatieven van een kind.

Onze manier van werken is gebaseerd op de vier pedagogische basisdoelen zoals deze zijn vastgelegd in wet- en regelgeving. In een veilige en gezonde omgeving bieden wij kinderen:

- Emotionele veiligheid
- Gelegenheid tot het bevorderen van de persoonlijke competentie
- Gelegenheid tot het bevorderen van de sociale competentie
- Socialisatie door overdracht van waarden en normen

In dit hoofdstuk is uitgewerkt hoe wij in de praktijk vorm geven aan deze pedagogisch basisdoelen.

### 1.1. Emotionele veiligheid

Kinderen ontdekken de wereld door te onderzoeken. Dit doen ze alleen als ze zich veilig voelen in de groep. Daarom hechten wij heel veel belang aan het scheppen van een veilige omgeving, zowel fysiek als een emotioneel veilige omgeving, voor het kind. Hieronder staat beschreven hoe wij de emotionele veiligheid waarborgen.

#### Emotionele veiligheid en de pedagogisch medewerker

De pm-ers zijn verantwoordelijk voor de dagelijkse opvang, ontwikkeling en verzorging van de kinderen. De kinderen worden opgevangen door vaste pm-ers. Elke groep heeft zijn eigen pm-ers, die beschikbaar zijn voor de kinderen.

De pm-ers staan open voor de kinderen en leren elkaar goed kennen. Zo herkennen ze de signalen van het kind en gaan op juiste manier in op hun behoeften, signalen en ontwikkeling. Ze luisteren en kijken hierbij naar de verbale en non-verbale communicatie van een kind.

De pm-ers tonen betrokkenheid, geven de kinderen ruimte om zich te ontwikkelen en hebben respect voor het individuele kind. In de leeftijd van 0 tot 4 jaar maken kinderen een belangrijke ontwikkelingen door. Van afhankelijke zuigeling en peuter worden het zelfstandige kleuters. Pm-ers passen hun verwachtingen aan de leeftijd en persoonlijkheid van het kind.

Één van de vaste pm-ers op de groep is de mentor van het kind. De mentor volgt het kind en heeft intensief contact met het kind en de ouders. Zo bouwen ze een hechte band op. Een pm-er kan zo goed inspelen op de behoeften van het kind en eventuele problemen vroeg signaleren. De mentor volgt het kind in de ontwikkeling doormiddel van observaties. De observaties brengen de ontwikkeling van het kind in beeld en zo kan er gericht aanbod worden aangeboden.

We laten kinderen rustig wennen aan de nieuwe groep om zo een vertrouwensrelatie op te bouwen tussen ouders, kind en kinderdagverblijf. Gezamenlijk wordt besloten hoe het kind komt wennen. Wanneer een kind overgaat naar een andere groep krijgen zij ook de gelegenheid om te wennen. Samen met de ouders wordt besproken hoe vaak en wanneer een kind gaat wennen in de nieuwe groep.

#### Ruimte en veiligheid

Elk kind wordt opgevangen in zijn eigen vaste stamgroep. De kinderen worden altijd opgevangen in dezelfde ruimte, dit zorgt voor herkenbaarheid en veiligheid. In de inrichting van onze ruimten is rekening gehouden met de veiligheid van de kinderen, zoals plaatjes op de stopcontacten, beschermstrips op de deuren, etc. Op de groepen wordt jaarlijks de risico-inventaris ingevuld, om zo een zo veilig mogelijke omgeving te creëren.

Kinderen worden in een bekende, veilige en voor hen vertrouwde omgeving van Joepie kinderopvang uitgedaagd en geprikkeld om nieuwe positieve ervaringen op te doen.

### Veiligheid en de groep

Voor het veiligheidsgevoel van kinderen streven wij naar vaste groepen met vaste kinderen en pm-ers. We kunnen niet altijd voorkomen dat er wisselingen zijn omdat pm-ers ook wel eens een dagje vrij zijn en sommige kinderen een flexibel contract hebben, maar we werken met vaste vertrouwde gezichten op de groep en kinderen worden zo veel mogelijk in dezelfde groep geplaatst.

Joepie is er voor kinderen met divers gedrag. Ook kinderen met een beperking, een specifieke vraag of zorgbehoefte, zijn in principe welkom bij Joepie. We moeten wel de indruk hebben dat we iets kunnen toevoegen aan de ontwikkeling van het betreffende kind. En uiteraard moeten ook de ruimten daarvoor geschikt zijn en het voor onze pm-ers hanteerbaar blijven. De plaatsing mag niet ten koste gaan van de ontwikkeling, veiligheid en welbevinden van het kind zelf, en ook niet van de groep waar het in verblijft. Vaak zal er in het begin een proefperiode worden afgesproken en worden de bevindingen van pm-ers en ouders besproken. Dit vinden we erg belangrijk. Soms kan het kind na overleg met de ouders er voor kiezen om een andere vorm van opvang. Joepie staat in elk geval open, om met of zonder hulp van andere instanties, alle mogelijkheden te bekijken en uitproberen.

Op deze manier proberen we voor alle kinderen een plek te creëren waar ze zich geborgen en thuis voelen. Zoveel mogelijk komen we tegemoet en schenken we aandacht aan de eigenheden van elk kind. We vinden het belangrijk om zichtbaar te maken waar een kind juist goed of sterk in is. Ook hierin vervullen onze pm-ers een belangrijke rol. Zij hebben een voorbeeldfunctie en zullen heel bewust hier gebruik van maken, door bv. kinderen samen te laten werken, te laten spelen en te laten delen, en op die manier vriendschap te bevorderen. Ook kan de pm-er gesprekjes met hen en tussen de kinderen uitlokken c.q. op gang brengen.

De pm-ers schenken aandacht aan de emotionele leermomenten die bij Joepie natuurlijk ook voorkomen: verdriet, pijn, ruzie, plezier. Dit vraagt een grote betrokkenheid van onze pm-ers, ze zijn alert op alle mogelijkheden die zich voordoen in de contacten met en tussen kinderen. Soms kan een pm-er er voor kiezen om juist even afstand te nemen zodat een kindje zelf de kan krijgt om een oplossing te zoeken.

### Structuur en activiteiten

Structuur zorgt voor een gevoel van emotionele veiligheid. Daarom hanteren wij een vast dagritme. Structuur en routines zijn belangrijk, maar kinderen krijgen de ruimte om zelf de wereld om zich heen te onderzoeken. Kinderen zijn individuele personen met persoonlijke wensen, behoeften en karaktereigenschappen. De pm-ers kijken en luisteren naar de behoeften van de kinderen en de kinderen mogen zelf keuzes maken. We leggen de kinderen niets op en ze moeten niets. We gaan waar nodig flexibel met de dagindeling om.

Tijdens de dag wisselen rustige en actieve momenten elkaar af, met activiteiten in kleine groepjes of in een grotere groep. Het activiteiten aanbod wordt aangepast aan de belevingswereld,

ontwikkelingsniveau en de interesse van het kind. Hierdoor zijn kinderen ook betrokken. We nodigen de kinderen uit om mee te doen en hen bij de activiteit te betrekken (bv door het voor te doen).

Natuurlijk krijgen kinderen ook de gelegenheid om “vrij” te spelen. De pm-ers bieden een veilige omgeving aan en naar gelang hun interesse en ontwikkeling niveau kunnen de kinderen kiezen uit verschillende materialen. De kinderen worden door een stimulerende rol van de pm-ers uitgedaagd om hun mogelijkheden te ontdekken en hun grenzen steeds een stukje te verleggen.

### Spelmateriaal en veiligheid

Kinderen krijgen alle ruimte, binnen de grenzen van veiligheid, om te experimenteren met verschillende materialen en met verschillende spelsituaties. We hebben zogenaamde “open kasten”, waarin verschillende materialen geordend worden aangeboden in bakken. Op de bakken zit een foto zodat de kinderen kunnen zien wat er inzit, op die manier kunnen kinderen al heel vroeg zelfstandig een keuze maken.

Wij vinden het belangrijk dat kinderen al jong leren zorg te dragen voor de omgang met het spel materiaal, opruimen is dan ook een vast ritueel. Ook in de omgang met het spel materiaal en het ontdekken van eigen ‘kunnen en kennen’ leveren de pm-ers een belangrijke bijdrage. Ze proberen, vaak door in te voegen in het spel van de kinderen, het spel te verrijken door nieuwe elementen aan te dragen. Of door te structureren, al naar gelang het kind nodig heeft. Pm-ers proberen bewust vanuit een positieve insteek in te spelen op de aanwezige talenten en mogelijkheden van kinderen.

## **1.2 Persoonlijke ontwikkeling**

Kinderen ontwikkelen zich door ze op verschillende manieren te stimuleren. De pm-ers nemen de kinderen serieus en stimuleren hun zelfstandigheid door ze zoveel mogelijk zelf te laten doen en spelenderwijs de wereld te ontdekken.

De ontwikkeling van kinderen komt tot stand in wisselwerking met anderen, de omgeving van het kind. Kinderen leren in de eerste plaats van volwassenen; ouders, pedagogisch medewerkers en docenten. In de tweede plaats leren ze van andere kinderen in de groep; de verschillen tussen de kinderen zijn de bouwstenen voor ieder van hen, ze vormen de dynamiek van het ontwikkelingsproces. Tot slot spelen de ruimten en materialen een belangrijke rol in de ontwikkeling van de kinderen.

### Persoonlijke ontwikkeling en de pedagogisch medewerker

De pm-ers dagen de kinderen uit om nieuwe vaardigheden aan te leren en te ontwikkelen. Ze bieden de ruimte en mogelijkheid om de wereld te ontdekken, verkennen en leren begrijpen. Alle kinderen krijgen de ruimte om zich op hun eigen wijze en in hun eigen tempo te kunnen ontwikkelen. We kijken zoveel mogelijk naar de behoefte van het kind, leeftijd en ontwikkelingsfase. De pm-ers observeren de kinderen dagelijks om passende en uitdagende activiteiten aan te bieden. Ze benaderen de kinderen met een open, onderzoekende houding. Zo leren ze de kinderen kennen en ontdekken wat de behoeften en interesses van de kinderen om zo hierop in te spelen.

Dagelijks bieden de pm-ers cognitieve, creatieve en motorische stimulansen aan in de vorm van speelgoed, spel, activiteit of door hun eigen gedrag (gericht op de leeftijd en het ontwikkelingsniveau van het kind), maar bieden ze ook een omgeving waarin er duidelijke grenzen en regels zijn. In het samenzijn met de kinderen en door het gevarieerde aanbod van spel mogelijkheden bij Joepie zijn er veel leermomenten waar de pm-er op aan kan sluiten. Door in te gaan op initiatieven van de kinderen, hen te ondersteunen, te belonen en te complimenteren levert de pm-er een positieve bijdrage aan de ontwikkeling en welbevinden van de kinderen. Bij Joepie krijgt een kind de kans om te verkennen, te oefenen en te ontdekken wat het kan, graag wil, of leuk vindt.

### Ruimte en persoonlijke ontwikkeling

In de binnen- en buitenruimte proberen we een evenwicht te creëren tussen het bieden van veiligheid en uitdaging. De binnen- en buitenruimte bieden voldoende gevarieerde mogelijkheden voor alle leeftijden. Er zijn verschillende speelhoeken en kinderen hebben de vrijheid om hun eigen spel te spelen. Er is een herkenbare indeling zodat er voor de kinderen een veilig gevoel gecreëerd wordt. Ook de indeling en de aankleding van de ruimte, zowel binnen als buiten, proberen we uitnodigend, uitdagend en veilig te maken.

### De groep en persoonlijke ontwikkeling

We dragen zorg voor het individuele kind in de groep. Alle kinderen proberen we die aandacht en ondersteuning te geven die het nodig heeft, maar die ook past bij de leeftijd, karakter, niveau, en zelfstandigheid. De groep als sociale leeromgeving is heel belangrijk voor een kind (het individuele kind mag hieraan niet ondergeschikt worden). Kinderen in de groep leren van elkaar in allerlei opzichten. Ze dagen elkaar uit, leren rekening te houden met elkaar, elkaar te accepteren, samen te spelen en ervaringen te delen. Kinderen moeten soms op elkaar wachten en leren omgaan met regels. Joepie is ook een plek waar persoonlijke mogelijkheden van kinderen verder geoefend kunnen worden (sociale ontwikkeling). Het is een plek waar kinderen hun eerste sociale vaardigheden leren en wij willen hierbij bewust gebruik maken van de mogelijkheden van de groep.

### Activiteiten en persoonlijke ontwikkeling

Binnen de groep worden vele activiteiten ondernomen om het kind te sturen en te ondersteunen in de verschillende aspecten van zijn ontwikkeling. Er worden verschillende activiteiten aangeboden om alle ontwikkelingsgebieden stimuleren.

We werken met het programma Uk en Puk en daaraan gerelateerd bieden we elke dag spelenderwijs activiteiten aan. Naast thema gerelateerde bieden we dagelijks andere activiteiten aan die passen bij de belevingswereld van de kinderen. Een aantal voorbeelden zijn:

- We zingen veel liedjes en zetten regelmatig kinderen liedjes op zodat kinderen even kunnen dansen of bewegen. Tijdens een verjaardagviering mogen alle kinderen uit de muziekdoo's een instrumentje pakken en daarop naar hartenlust blazen, trommelen of mee rammelen.
- Elke dag lezen we een boekje en met de kleintjes gaan de pm-ers zitten om samen met hen in de prentenboekjes te kijken en de plaatjes te benoemen. Alle kinderen van Joepie kinderopvang zijn lid van de bibliotheek en krijgen boekjes mee om thuis te lezen.
- Kinderen worden gestimuleerd in hun creatieve ontwikkeling. Creatief zijn is meer dan werken met verschillende materialen; kinderen geven vorm aan hun eigen belevingswereld. Kinderen mogen met allerlei materialen en met allerlei verschillende technieken uiting geven aan hoe zij de wereld om zich heen ervaren.
- Een kind wordt in de ontwikkeling van zijn fijne motoriek gestimuleerd door te tekenen, te verven, te plakken, te knippen en te kleien etc. Dit vormt bij ons een vast onderdeel van het programma. We hebben voor elke ontwikkelingsfase spelmaterialen waar mee gespeeld kan worden, spelmaterialen welke de motoriek en het inzicht bevorderen.
- Een kind wordt in de ontwikkeling van zijn grove motoriek gestimuleerd door de mogelijkheid te kunnen kruipen, hollen, klauteren, glijden en klimmen.

Als de weersomstandigheden dit toelaten gaan wij iedere dag met de kinderen naar buiten. De tuin biedt veel mogelijkheden om motorisch bezig te zijn. Ook maken we regelmatig uitjes, bv. naar de kinderboerderij of de speeltuin.

Veel ruimte wordt gegeven aan de ontwikkeling van de eigen fantasie van de kinderen door voor te lezen en met hen mee te spelen. We passen de activiteiten aan de interesses en ontwikkeling van het kind. We observeren de kinderen dagelijks zodat we passende activiteiten kunnen aanbieden. Het belangrijkste is dat er een uitdagende situatie voor het kind blijft bestaan, die aansluit op de behoefte van het kind. Vanuit de nieuwsgierigheid en de betrokkenheid van de baby of peuter kan er creatief geëxperimenteerd worden.

Activiteiten vinden de hele dag plaats, maar om alle kinderen passende activiteiten aan te bieden, kiezen we hiervoor ook bewuste momenten uit. Als de baby's slapen wordt er regelmatig tijd gemaakt om met de grotere kinderen in kleinere groepjes activiteiten te doen die aansluiten op hun leeftijd en ontwikkeling. En wanneer de 'oudere' kinderen slapen is er speciale aandacht voor de baby's op de groep.

#### Spelmateriaal en persoonlijke ontwikkeling

Bij Joepie is heel veel gevarieerd spelmateriaal voor handen dat goed aansluit bij de leeftijd, het ontwikkelingsniveau, interesse en nieuwsgierigheid van de kinderen. Ook het thema gerichte materiaal is hierop gericht. Kinderen leren d.m.v. spel om te gaan met plezier, spanning, frustratie en teleurstelling en vergroten gelijker tijd hun doorzettingsvermogen. Door structureel gebruik te maken van een kindvolgsysteem (KIJK) kunnen we snel individuele aandacht schenken aan 'zorgkinderen'. Met gerichte spelontwikkeling stimuleren we kinderen in kleine en/of grotere groepen. We werken met de VVE methode Uk en Puk, dit geeft ons extra mogelijkheden om meer doelgericht te werken. Kinderen raken op die manier ook spelenderwijs vertrouwd met de regels en afspraken.

### **1.3 Sociale ontwikkeling**

De groep speelt een belangrijke rol in de ontwikkeling van de kinderen. Een positief zelfbeeld, weerbaarheid, acceptatie en respect zijn hierbij kernwaarden.

#### Pedagogisch medewerker en sociale ontwikkeling

Op het kinderdagverblijf wordt de basis gelegd voor sociale vaardigheden die het kind later nodig heeft. Kinderen kijken naar elkaar, reageren op elkaar, leren naast elkaar en met elkaar te spelen. De relatie met leeftijdsgenootjes worden steeds waardevoller. We begeleiden het kind bij het aangaan van relaties met anderen en leren het kind om te gaan met conflicten en deze op te lossen, afhankelijk van de leeftijd en de situatie van de kinderen. In principe wordt er geprobeerd om kinderen zelf hun onderlinge conflicten te laten oplossen.

Als kinderen erom vragen (verbaal en non-verbaal) of als het niet lukt bieden de pedagogisch medewerkers hulp. Deze hulp is er op gericht, door actief naar de kinderen te luisteren en de gevoelens van de kinderen serieus te nemen en te benoemen, samen tot een oplossing te komen. Kinderen worden bewust gemaakt van het eigen gedrag en de reactie van een ander hierop. Het gedrag en de gevoelens die bij de ander leven worden verwoord. Kinderen wordt geleerd om consequenties van het eigen gedrag beter te begrijpen en daar, voor zover mogelijk, al vooraf rekening mee te houden.

Joepie is een plek waar kinderen in een vroeg stadium een speel/leeromgeving wordt aangeboden waar zij positieve sociale ervaringen kunnen opdoen. In een veilige en overzichtelijke situatie kunnen de kinderen hun sociale vaardigheden oefenen. De pm-er vervult hierin verschillende rollen (bruggenbouwer, verzorger, gangmaker) maar zal in ieder geval overwicht en overzicht hebben. Een pm-er kan de sociale processen tussen kinderen ook hanteren en gebruiken en de kinderen daarin ondersteunen. Dat is niet altijd even simpel, ingrijpen of juist nog even aankijken! De sociale contacten



moet een pm-er op waarde weten in te schatten, bv biedt vriendschap een positieve ervaring of werkt het juist beperkend?

Binnen een groep vergt het een nauwe afstemming tussen de pm-ers. Het is van belang dat ze op één lijn zitten in het omgaan met de kinderen. Dit is dan ook een steeds terugkerend onderwerp van gesprek.

#### Ruimte en sociale ontwikkeling

We proberen onze ruimte zo goed mogelijk te benutten. Er zijn hoekjes ingericht waar je met een paar kinderen kunt spelen en plaatsen waar in grotere groepen gespeeld kan worden. In de grote tuin kunnen kinderen volop motorisch actief zijn en bewegen. Natuurlijk houden de pm-ers steeds een oogje in het zeil en begeleiden de kinderen. We bespreken met kinderen onveilige situaties en gebeurtenissen en gaan in op onderlinge conflicten. Zo biedt de ruimte die we hebben genoeg kansen voor gezamenlijke en gevarieerde spelervaring.

#### De groep en sociale ontwikkeling

Binnen het kinderdagverblijf is er voldoende mogelijkheid voor kinderen om sociale ervaringen op te doen. Er is een duidelijke verdeling tussen individuele momenten en groepsmomenten.

Gedurende de hele dag zijn kinderen samen met andere kinderen, soms in een grote groep, soms in kleinere groepjes. Door met elkaar leuke dingen te doen, plezier te hebben, maar ook verdriet te delen en elkaar te troosten, door samen te eten, iets nieuws te ontdekken, samen te spelen, op je beurt te wachten en rekening houden met elkaar, ontstaat een gevoel van saamhorigheid. Binnen de groep kunnen vriendschappen ontstaan: deze kunnen gestimuleerd worden door daar positieve aandacht aan te geven (vriendjes mogen samen dingen doen).

Een peuter moet nog leren in groepsverband wat hij met speelgoed kan doen. Hij leert niet alleen door stimulering van de pedagogisch medewerker, maar ook omdat hij andere kinderen ziet spelen. Hij leert omgaan met 'de kleinste', 'de traagste', 'de drukste' van de groep. In het algemeen zie je dat de oudere kinderen vaak zeer zorgzaam zijn voor de jongeren. Zo komen oudere peuters hulp van de pm-er halen als het de kleintjes bijv. nog niet lukt om de jas te pakken. De pedagogisch medewerker stimuleert de oudere kinderen om mee te helpen met de verzorging van de kleine baby's door ze bijv. het speentje te laten geven of te troosten door het wipstoeltje te wiegen.

Kinderen ontwikkelen ook vriendschappen met elkaar. Ze herkennen hun groepsgenootjes en bij binnenkomst zijn de kinderen blij elkaar te zien. Er wordt door de grotere kinderen bewust gekozen naast wie men aan tafel zit of met wie men iets wil doen. Door de pm-er wordt natuurlijk in de gaten gehouden dat er geen kinderen buiten de groep komen te staan.

Door dit samen leven, samen spelen, dingen delen, elkaar helpen en van elkaar leren, leert het kind zijn sociale talenten kennen en ontwikkelen.

#### Activiteiten en sociale ontwikkeling

In de groepen bij Joepie is een duidelijke en vaste verdeling tussen groepsmomenten en momenten die kinderen individueel invullen. Daarnaast worden activiteiten met de hele groep afgewisseld met activiteiten in kleine, wisselende groepen. De sociale inhoud van het spel wordt gestimuleerd door samen spelen, praten, luisteren, plezier hebben, delen, wachten op elkaar, rekening houden met elkaar.

#### Spelmateriaal en sociale ontwikkeling

Een gevarieerd aanbod aan spelmaterialen draagt bij aan het sociale leren en ervaren. Er is spelmateriaal voor zowel individueel als gezamenlijk spel.

We zorgen dat er een aanbod is dat voor ieder individueel kind ook voldoende uitdagend, grensverleggend en ontwikkelingsgericht is en rekening houdt met de spanningsboog en concentratie en ontwikkelingsfase van het kind.

#### 1.4 Overbrengen van normen en waarden

Het beleid van de Joepie Kinderopvang is erop gericht de algemene geldende normen en waarden na te leven en over te brengen op de kinderen. Wij vinden het overbrengen van normen en waarden van essentieel belang voor de persoonlijkheids- en gewetensvorming van het kind. Elk kind heeft er recht op om geaccepteerd en begrepen te worden.

##### Pedagogisch medewerkster vs kind en waarden en normen

De pedagogisch medewerker heeft een voorbeeld functie. We laten het gedrag zien wat we zelf ook van de kinderen willen zien, b.v. we willen niet dat kinderen gooien met speelgoed, dus gooien zelf ook niet met speelgoed. We leren de kinderen ook elkaar te helpen, b.v. aan tafel met knutselen. En rekening met elkaar te houden bij b.v. het buitenspelen, maar ook om hen te leren samen te spelen om zo ook over te brengen dat je dingen moet delen met elkaar. Wij stimuleren kinderen elkaar iets te leren, zoals het ene kind dat heel vaardig kan zijn met de computer, maar het andere is weer met knutselen of iets anders erg goed.

Bij kinderen wordt er tijdens gesprekken actief geprobeerd te voorkomen dat er vooroordelen ontstaan ten opzichte van kinderen met een andere huidskleur of religieuze achtergrond.

Belangrijke waarden vinden wij dat kinderen elkaar en de omgeving met respect behandelen. Het kind moet leren rekening te houden met andere kinderen en volwassenen en moet tolerant zijn ten opzichte van de ander. Groepsopvang is bij uitstek geschikt om deze waarden over te brengen.

De pm-ers vervullen naast de ouders een belangrijke rol en zijn zich daar van bewust. Zo willen we de kinderen leren om bv op hun beurt te wachten, niet door elkaar heen te praten, elkaar aan te spreken met de voornaam en conflicten op een acceptabele manier op te lossen. En iedereen, groot en klein levert zijn bijdrage hieraan en is verantwoordelijk voor een fijn speel en leer/werk klimaat.

De omgangsregels zijn regelmatig onderwerp van gesprek in de teamvergaderingen. Want we vinden het als team belangrijk om op één lijn te zitten. We spreken af hoe we omgaan met bepaald gedrag, en wat we belangrijk vinden om kinderen te "leren".

Het bespreken van onderwerpen als regels en omgang met elkaar en het ter discussie stellen hiervan, vraagt ook van de pm-ers wederzijds respect, een geven en nemen. Het met elkaar terugkijken naar wat goed maar ook minder goed verloopt, vraagt soms concessies bij het opstellen/aanscherpen van nieuwe regels en afspraken. Dat is niet altijd even gemakkelijk. Collegiale consultatie zorgt wel steeds voor een bewuste aanpak van de kinderen.

##### De ruimte en waarden en normen

We stimuleren positief en sociaal gedrag. De pm-ers geven hier zelf het goede voorbeeld in en zorgen ervoor dat de ruimtes en het verblijf leefbaar en aangenaam is voor iedereen.

##### De groep en waarden en normen

De groep is bij uitstek geschikt om gangbare waarden en normen aan kinderen over te dragen. In de omgang met elkaar geeft het veel mogelijkheden om gezamenlijk ervaringen, maar ook emoties met elkaar te delen. Zowel positieve als negatieve ervaringen en conflicten kunnen benoemd worden. Spelenderwijs worden de kinderen, hoe klein ze ook zijn, zich bewust van hun eigen rol en verantwoordelijkheid. In de groep is er voldoende ruimte om te oefenen in verschillend sociaal gedrag en de consequenties hiervan.

##### Activiteiten en waarden en normen

Joepie wil graag uitdrukking geven aan de gangbare waarden en normen zoals deze in Nederland gehanteerd worden. Door in te spelen en te praten over alle dingen die kinderen in hun nabije omgeving meemaken brengen we heel bewust de gangbare waarden en normen heel dicht bij het kind. Dit doen we ook door de wijze waarop we met elkaar omgaan en respect hebben voor ieders eigenheid en achtergrond, rekening houden met elkaar,, samen delen en elkaar helpen. We sluiten ook aan bij gebeurtenissen in het “echte” leven (het gezin) zodat handelingen concreet zichtbaar worden en betekenis krijgen. Hoe jong de kinderen ook zijn.

#### Spelmateriaal en waarden en normen

Het spelmateriaal bij Joepie geeft kinderen alle gelegenheid om in spelvorm vertrouwd te raken met waarden en normen. Het werken in hoeken (verkleed, keuken, winkel) en met verschillende alledaagse spullen, maakt kinderen wegwijs in het alledaagse leven. Zo kunnen ze in spelvorm verschillende rollen oefenen. Onze pm-ers sturen en stimuleren. We maken afspraken hoe we met z’n allen met het spelmateriaal omgaan.

## 2. Het wennen

Wanneer een kind voor het eerst naar Joepie komt, vinden we het belangrijk dat deze in alle rust kan wennen. Tijdens het wennen krijgen de kinderen en ouders de gelegenheid om aan ons te wennen om zo een vertrouwensrelatie op te bouwen tussen ouders, kind en kinderdagverblijf. Wij proberen het wennen van nieuwe kinderen zo goed mogelijk aan te passen aan de kinderen zelf en hanteren geen vooraf vastgesteld schema. Ongeveer een maand voordat het kind geplaatst wordt, plannen we samen met de ouders een wenaafspraak. In gezamenlijk overleg wordt er besloten hoe een kindje kan wennen. Normaal gesproken wordt een dagdeel aangeboden om te wennen van 9.00 tot 13.00 uur, in overleg met de ouders kan hiervan worden afgeweken.

De kinderen wennen in de groep waarin het kind geplaatst wordt en er is extra tijd en aandacht voor de overdracht en meer contact met ouders over het welbevinden van het kind. De wennperiode heeft tot doel de ouders en het kind vertrouwd te maken met de nieuwe situatie en voor het kinderdagverblijf om in te spelen op de behoeftes van ouders en vooral van het kind en een klimaat te scheppen waarin alle partijen zich thuis en zeker voelen.

Wennen kan pas, als het contract is ingegaan en ondertekend.

Als het kind naar een andere groep gaat, maakt het opnieuw een wennproces door. Samen met de ouders wordt besproken hoe vaak en wanneer een kind gaat wennen in de nieuwe groep. Het is een proces dat de pm-ers samen met het kind voorbereiden en we begeleiden deze overgang stap voor stap, zodat het kind rustig kan wennen. Bijvoorbeeld door met ze te praten over de nieuwe groep en/of samen een uurtje te gaan kijken in de nieuwe groep.

## 3. Brengen, afscheid nemen en halen

Joepie is elke dag geopend van 7.30 tot 18.00. Daarnaast is het mogelijk om verlengde opvang af te nemen van 6.30 tot 7.30 en van 18.00 tot 18.30.

Wij hanteren vaste breng- en haaltijden, zodat de rest van de dag het dagprogramma gevolgd kan worden zonder dat in de groep het ritme verstoord wordt. Deze momenten zijn er niet alleen om kinderen te brengen en op te halen, maar ook een contactmoment met ouders om informatie uit te wisselen over het kind. Door vaste breng- en haaltijden te hanteren willen we rust en structuur in de groep hanteren.

### Haal- en brengtijden

- Brengen tussen 7.30 en 9.00
- Halen tussen 16.30 en 18.00

Wij vinden het contact met ouders erg belangrijk. Tijdens het halen en brengen wordt er altijd een gesprekje gevoerd met de ouders. Bij het brengen horen we graag hoe het gaat met het kind, of er bijzonderheden zijn en eventuele vragen kunnen gesteld worden. Als u uw kind haalt informeert de pm-er u hoe de dag is verlopen en of er bijzonderheden zijn.

### Brengmoment

Het brengen van het kind is een belangrijk moment. Wij vinden het belangrijk dat kinderen zich welkom voelen! Ieder kind en ouder wordt bij binnenkomst begroet. Tijdens het brengen wordt er een activiteit aan tafel aangeboden, zodat kinderen en ouders rustig binnen kunnen komen.

Voor de rust van de overige kinderen in de groep is het belangrijk dat ouders bij het brengen niet langer blijven als nodig is voor een goede overdracht.

Wanneer kinderen voor half 8 gebracht worden, worden deze opgevangen in de dino groep door 1 pm-er. Om half 8 komen de andere pm-ers en worden de kinderen ontvangen in hun eigen groep. Om 8 uur komen alle andere pm-ers erbij.

De kinderen kunnen tot 9 uur gebracht worden in de groep. Wanneer ze na 9 uur gebracht worden, worden zij opgevangen door een pm-er bij de voordeur en deze brengt ze naar de groep. Zo is de aandacht van de pm-ers helemaal gericht op de kinderen.

#### Haalmoment

De pm-ers kunnen er voor kiezen om na 17.30 uur de groepen weer samen te voegen in een groepsruimte. De pm-ers die vroege dienst hadden gaan nu naar huis. Een groep kan dan alvast schoongemaakt worden.

Het ophalen van de kinderen door de ouders kan ook een moeilijk moment zijn. Het kind kan in verwarring raken over zijn eigen gevoelens. Enerzijds voelt het kind blijdschap als het de ouder weer; anderzijds kan het ook boosheid en verdriet voelen en gaan huilen. Daarnaast zijn kinderen ook vaak moe na zo'n dag. De ouders doen er dan goed aan om in zo'n geval even aandacht te geven aan hun kind en na de overdrachtsinformatie met de pm-ers hun vertrek te bespoedigen.

#### Afscheid nemen en overdracht

Een kind zal afscheid moeten nemen van de ouders. Vooral jonge kinderen kunnen hier moeite mee hebben. Voor een baby is iemand, die uit het zicht verdwijnt, definitief weg en dat brengt hem in paniek. De pm-er zal met het kind bij het afscheid nemen bij het raam de ouder uitzwaaien, waarna afleiding met een spel of een praatje het kind over het verdriet heen helpt. Wij vinden het belangrijk, dat een ouder altijd duidelijk afscheid neemt van het kind, ook al gaat het kind daardoor huilen. Het kind gaat dan niet zoeken. Zo blijft hij vertrouwen houden in zijn ouders en de pm-er. De ouder kan dit proces bespoedigen door het afscheid nemen niet onnodig te rekken.

## **4. Communicatie met ouders**

Een goede samenwerking tussen ouders en pm-ers is belangrijk om de situatie thuis en bij Joepie zoveel mogelijk op elkaar af te stemmen, zodat Joepie een veilige en vertrouwde plek wordt voor het kind. Daarom vinden wij het heel belangrijk dat er een goede en open manier van communiceren is tussen de ouders en de pm-ers. Elke dag vindt er een overdracht plaats tijdens de haal- en brengmomenten. Tijdens het brengen willen wij graag weten hoe het met kind is en of er bijzonderheden zijn. Bij het ophalen vertellen de pm-ers hoe de dag verlopen is. Dit bestaat voor een deel uit praktische informatie over de verzorging van het kind, daarnaast vertellen de pm-ers hoe het kind zich voelde, wat hij heeft gedaan, hoe de ontwikkeling verloopt en/of met wie hij heeft gespeeld. Van ouders horen we graag belangrijke dingen die invloed kunnen zijn op het dagelijkse leven van het kind, zodat we het kind goed kunnen opvangen en begeleiden.

Alle kinderen tot 1 jaar krijgen ook een persoonlijk papieren schriftje. In dit schriftje wordt gecommuniceerd over slaap- en eetmomenten van de baby. Ook ouders kunnen in het schriftje schrijven over wat het kind thuis heeft meegemaakt.

In KOVnet hebben alle kinderen een digitaal schriftje. Hier wordt dagelijks een groepsbericht geplaatst over de activiteiten en gebeurtenissen van de betreffende groep.

## 5. Volgen en signaleren en doorgaande lijn

Ieder kind ontwikkelt zich in zijn eigen tempo en op zijn eigen manier. Om de ontwikkeling en het welbevinden van kinderen te volgen observeren de pm-ers dagelijks. Daarnaast observeren we de kinderen bij 2, 3 en 4 jaar op systematische en methodische wijze met het volgsysteem KIIJK. Doordat de pm-ers veel observeren kunnen ze met activiteiten aansluiten bij de ontwikkeling en belevingswereld van de kinderen.

Om de doorgaande lijn naar het basisonderwijs te bevorderen en de overgang naar de basisschool te versoepelen, werken we met een warme overdracht naar de basisschool. Het welbevinden wordt doorgesproken met de onderbouw coördinator en het KIIJK rapport wordt overgedragen. Voordat het rapport naar school gaat, krijgt u het uiteraard eerst zelf.

Binnen Joepie zien we duidelijk het belang van verdere vormgeving aan een doorlopend volgsysteem en een sluitende aanpak 0 - 6 jaar. We zijn partner van Filios op lokaal Onderwijs terrein. We zoeken nauwe samenwerking, overleg en afstemming van aanpak en werkwijze met partners als het basisonderwijs, het consultatiebureau, logopediste en kinderfysiotherapeut en andere organisaties om tot een sluitende aanpak 0 tot 13 jaar te komen. De zorgcoördinator neemt deel aan het ondersteuningsoverleg in samenwerking met de basisschool en de GGD.

## 6. VVE

Joepie kinderopvang werkt met een VVE methode, dat wil zeggen dat wij volgens een wettelijk goedgekeurd programma werken aan de Voor en Vroegschoolse Educatie voor alle kinderen. Dit is een totaalprogramma dat de brede ontwikkeling van het kind stimuleert en aansluit bij de belevingswereld van het kind. We werken met het VVE programma Uk en Puk.

De voorschoolse educatie omvat tenminste 10 uur per week aan activiteiten gericht op het stimuleren van de ontwikkelingslijnen: taal/rekenen/motoriek/social emotionele ontwikkeling.

Alle pm-ers die VVE verzorgen zijn in het bezit van het diploma Uk en Puk en hebben een cursus gevolgd t.b.v. het observatie programma KIIJK.

De methode Uk en Puk sluit aan bij de methode die op basisschool wordt gebruikt.

## 7. Mentor

Ieder kind heeft een mentor. Dit is één van de vaste pm-ers van het kind. De mentor houdt de ontwikkeling en het welbevinden van het kind in de gaten en onderhoudt het contact met de ouders. De rol van de mentor staat uitgebreid beschreven in het pedagogisch beleidsplan.

## 8. (Stam)groepen

Alle kinderen maken deel uit van een eigen groep (stamgroep). Dit is een vaste groep met een eigen groepsruimte en vaste pm-ers. De stamgroep van een kind is de basis van waaruit gespeeld en gegeten wordt. Hier vinden de activiteiten plaats die rust en veiligheid geven en een gezamenlijk karakter hebben.

Op het kinderdagverblijf zijn drie verschillende groepen.

Dino groep

Deze groep heeft zijn domein in het huis, bij binnenkomst rechts. De stamgroep van de dino's bestaat uit maximaal 16 kinderen in de leeftijd van 0 tot 36 maanden.

#### Giraffen groep

Deze groep heeft zijn domein in het huis, bij binnenkomst rechtdoor. De stamgroep van de giraffen bestaat uit maximaal 16 kinderen in de leeftijd van 0 tot 36 maanden.

#### Olifantengroep

Deze groep heeft zijn domein in het tuinhuis. Kinderen vanaf +/- 26 maanden, worden daar voorbereid op de basisschool. Er worden extra activiteiten aangeboden m.b.t. taal, sensomotoriek en rekenen, en spelontwikkeling. Er wordt wel onderscheid gemaakt tussen kinderen ouder dan 3 jaar en de jongere kinderen binnen de groep. Elk kind krijgt spelmateriaal en spelactiviteiten aangeboden die bij zijn of haar ontwikkeling passen.

Deze groep bestaat uit maximaal 16 kinderen.

Aan iedere groep zijn twee vaste pm-ers verbonden. Zij zijn het vaste gezicht van de groep en dagelijks is er één van deze pm-ers aanwezig. Bij de deur hangen foto's van de pm-ers die op die dag werken. Op die manier is het duidelijk wie er werkzaam zijn. Hoeveel pm-ers er werken heeft altijd te maken met het aantal kinderen dat aanwezig is en de leeftijd van de kinderen. Er wordt nooit afgeweken van de beroepskracht-kind-ratio (BKR).

Bij het inrichten van de groepsruimtes van onze stamgroepen is aan alle gestelde wettelijke voorwaarden, alsmede de voorwaarden vanuit het pedagogisch beleidsplan, voldaan. Alle groepsruimtes zijn anders van vorm en sfeer. De buitenruimte wordt gezamenlijk gebruikt.

#### Samenvoegen van groepen

Een van de pedagogische uitgangspunten van Joepie is het bieden van emotionele veiligheid aan kinderen. Dit gebeurt onder andere doordat elk kind een eigen stamgroep heeft met vaste pm-ers. Om verschillende redenen kan het nodig zijn om groepen samen te voegen. Bij het samenvoegen van groepen volgen we altijd de beroepskracht-kind-ratio, er is altijd een vaste pm-er aanwezig en de groepen worden nooit opgedeeld/gesplitst bij het samenvoegen.

## **9. Verzorging**

### **9.1 Maaltijden**

De maaltijden zijn voor ons een sociaal gebeuren, waarbij iedereen zoveel mogelijk aanwezig is. De maaltijden vormen tevens een rustpunt. Wat de kinderen eten en drinken staat bij de diverse tijden van de dagindeling van de groepen vermeld.

Regels tijdens het eten

- Schone handen voor de kinderen gaan eten; wij gebruiken hiervoor washandjes.
- De kinderen blijven aan tafel zitten.
- De eerste boterham is met hartig beleg, voor de tweede en eventueel derde boterham mogen ze zelf beleg uitkiezen.

- De oudere kinderen (vanaf het moment dat ze zelfstandig in een kinderstoel kunnen zitten) mogen zelf eten.
- Na het eten worden de handen met een washandje schoongemaakt.
- De kinderen wachten op elkaar tot iedereen klaar is. Evengoed waken wij ervoor dat de kinderen niet te lang aan tafel zitten. De groep hoeft niet te wachten op de kinderen die treuzelen met eten en drinken.

## 9.2 Hygiëne

- Flessen en spenen: Na gebruik worden deze voor baby's na elk gebruik uitgespoeld. Elke baby brengt zijn eigen flessen en spenen van thuis mee.
- Alle flessen en spenen zijn voorzien van een naam. De flessen en spenen worden in de keuken bewaard in de mand van de eigen groep.
- Schoonmaken: De groepsruimten worden volgens schema schoongemaakt door de pm-ers.
- Bedden: De bedjes worden iedere dag helemaal verschoond. Ieder kind heeft zijn eigen slaapzak, hoeslaken en dekentje.

## 9.3 Dagindeling

Kinderen hebben behoefte aan een vorm van regelmaat en structuur, dit biedt kinderen zekerheid en begrip van tijd. Daarom hanteren wij een vast dagritme en rituelen.

Binnen dit dagritme wordt er gekeken naar het individuele kind en van het ritme afgeweken. We vinden het belangrijk om in te spelen op de behoeften van het individuele kind.

Baby's houden zoveel mogelijk het ritme van thuis aan.

Tijdstip	Activiteit
± 6.30-9.00	De kinderen worden opgevangen en spelen vrij tot ongeveer 9 uur. De allerkleinsten worden zo nodig in hun bedje gelegd.
± 9.00	We starten het dagprogramma met een thema gerelateerde activiteit.
± 9.30 - 10.00	Aan tafel voor fruit en drinken (water). We zingen liedjes. De kinderen worden verschoond. De kinderen die twee maal slapen, gaan naar bed.
± 10.00-11.30	We gaan binnen of buiten spelen en doen een activiteit met de kinderen. De kleintjes komen uit bed en worden eventueel verschoond. De kinderen die binnen komen gaan naar de wc. en worden verschoond. We ruimen samen op en gaan aan tafel.
± 11.30-12.30	Broodmaaltijd met melk. We smeren brood aan tafel. De eerste boterham wordt belegd met hartig beleg, de tweede mogen de kinderen zelf kiezen.
± 12.30-14.30	Middagslaapje, de kinderen die 1 x slapen gaan naar bed. De baby's zijn inmiddels weer uit bed en liggen in de box of op een speelkleed. Er vindt een



	activiteit met deze kinderen plaats.
± 14.30-15.00	De kinderen komen uit bed, worden aangekleed en verschoond. We eten groente zoals komkommer, tomaatjes, mais, erwtjes, worteltjes of paprika en drinken water. De baby's krijgen weer een fles of fruithapje. We zingen liedjes. De kleintjes en baby's worden verschoond en gaan naar bed.
± 15.00- 16.30	Binnen /buiten spelen. Er vindt een activiteit plaats. De kleintjes en baby's komen uit bed. De kinderen helpen opruimen.
± 16.30-17.00	Kinderen die warm eten bij zich hebben krijgen dit nu. De kinderen die vroeg worden opgehaald worden alvast verschoond.
± 17.00-18.00	De laatste kinderen worden verschoond. De ouders halen nu hun kinderen op. De kinderen spelen zelf of worden door een pm-er beziggehouden met voorlezen of een ander spelletje. Dit is omdat kinderen na een dag op het kinderdagverblijf vaak moe zijn en dan beter rust kunnen vinden. De groepsruimte wordt opgeruimd.

De dagindeling is een indicatie. Mochten er andere behoeften zijn dan kunnen de pm-ers hiervan afwijken.

#### 9.4 Slapen

Een kind moet voldoende zijn uitgerust om zich prettig te voelen in een groep. Voor baby's wordt ook bij het slapen het ritme van thuis gevolgd. Als kinderen ouder worden proberen wij deze rustmomenten in te passen in het groepsritme. Of en hoe lang de kinderen slapen wordt regelmatig besproken met de ouders.

In alle gevallen geldt echter dat wij in geen geval kinderen wakker houden, die op dat moment naar het inzicht van de pm-ers slaap nodig hebben.

##### Veilig slapen

Baby's worden altijd op hun rug te slapen gelegd in een passende slaapzak, eventueel toegedekt met een kort lakentje of katoenen deken.

In principe bakeren wij geen kinderen in. Niettemin kan het inbakeren bij sommige (huil)baby's een gevoel van geborgenheid en rust geven. Waarschijnlijk omdat de beperking van bewegingsvrijheid veel op het verblijf in de baarmoeder lijkt. Soms is het al voldoende om een baby door middel van het iets steviger instoppen van een lakentje over de slaapzak het benodigde geborgen gevoel te geven bij het inslapen. Wij bakeren alleen in als de ouder een officieel inbakerlakentje meegeeft naar het kinderdagverblijf en een schriftelijke verklaring geven.

Sommige baby's kunnen ook niet goed inslapen als zij op de rug in bed worden gelegd. Ouders leggen deze baby's dan thuis toch op de buik en vragen ons dit ook te doen (ook hiervoor is een schriftelijke verklaring van de ouders nodig).

Op de overloop hangt een white board waarop de bedjes staan. Elk kind heeft per dag een eigen bedje, de namen van de kinderen staan op het white board in de desbetreffende bedjes geschreven.

Op de slaapkamers staan babyfoons, zodat de pm-ers kunnen horen wie er slaapt en wie er wakker is.

## **10. Baby's op de groep**

Een baby is totaal afhankelijk van anderen en groeit binnen vier jaar uit tot een kind met een grote mate van zelfstandigheid. Op welke manier en in welk tempo is per kind afhankelijk. Bij Joepie proberen we de baby hier zo veel mogelijk bij te ondersteunen. De pm-ers kunnen de ontwikkeling positief beïnvloeden en daarom gaan we bewust om met baby's op de groep. Een baby heeft behoefte aan vertrouwde mensen om zich heen, daarom werken met vaste pm-ers op de groep. We hebben veel interactie met baby's. De stem, ogen en het gezicht van de pm-er spelen een belangrijke rol. Ze hebben veel oogcontact en praten veel tegen het kind. We volgen het tempo van de baby en kijken gericht naar wat ze aan het doen zijn en wat ze nodig hebben om zich verder te ontwikkelen.

Bij baby's houden wij zoveel mogelijk het ritme van thuis aan. De pm-er neemt het eet-, slaap- en ontwikkelingsritme van elke baby als uitgangspunt van de verzorging en opvoeding binnen de groep. Dit vraagt om een intensieve samenwerking met de ouders. We vinden daarom een mondelinge overdracht erg belangrijk. Ook maken we gebruik van een schriftje, zodat alles wat van belang is kan worden opgeschreven.

Baby's slapen wanneer zij slaap nodig hebben. De tijden en frequenties kunnen per dag verschillen. De pm-er legt een baby ook in bed als zij ziet dat hij moe is. Baby's mogen zo vaak en zo lang slapen als zij willen.

We voeden de kinderen op schoot. Het kind krijgt dan persoonlijke aandacht en er vindt interactie plaats. Het is mogelijk om op het kinderdagverblijf borstvoeding te geven. U kunt ook borstvoeding meegeven, die wij vanzelfsprekend zorgvuldig volgens de voorschriften verwarmen. Ouders bepalen zelf hoe vaak en hoeveel hun kindje moet drinken.

Als kinderen wat ouder worden proberen wij deze voedingstijden steeds meer aan te passen aan het ritme van de groep. Zo worden de maaltijden meer een gezellige gezamenlijke activiteit en krijgt de dag een duidelijke structuur voor de kinderen.

Ook bij de baby's worden spelletjes en activiteiten gedaan. Spelletjes die de ontwikkeling bevorderen zijn bijvoorbeeld: kiekeboe, liedjes zingen, voorlezen/plaatjes kijken, spelen met zand of water, etc. In de groep is voldoende materiaal beschikbaar om de ontwikkeling te stimuleren. We proberen veel verschillende materialen gericht aan te bieden. Voorbeelden zijn: verschillende soorten materialen bv hard/zacht/ruw/glad/groot/klein/met/zonder geluid/stof/plastic/hout om de zintuigen te stimuleren, ballen, voelboekjes, puzzeltjes.

Ook nemen we baby's mee naar buiten om ze te laten voelen aan het gras, zand, etc.

De hechting wordt bevorderd door knuffelen en aanraken. We nemen regelmatig een kind op schoot en knuffelen met de kinderen. Fysieke en emotionele veiligheid zorgt ervoor dat een kind in staat is om relaties aan te gaan en de wereld om zich heen te ontdekken.

Soms nemen we bewust even afstand. De kinderen krijgen dan de ruimte om zelf te bewegen en te ontdekken. De ruimte is zo ingericht dat er op verschillende plekken en hoogtes ontdekkingsmateriaal ligt, zodat kinderen getriggerd worden om te ruimte te ontdekken. We blijven wel altijd in de buurt en moedigen het kind op een afstandje aan om het zelfvertrouwen te vergroten.

## 11. Grenzen en regels

Wij proberen gewenst gedrag te bereiken door het te stimuleren, door daaraan aandacht te schenken. Het goede gedrag van kinderen wordt gestimuleerd, door hen te prijzen bij positief gedrag. Ongewenst gedrag wordt benoemd en wij proberen dit te voorkomen of om te buigen door grenzen te stellen.

Belonen is dankbaarder dan straffen:

- Een beloning moet in de juiste verhouding staan tot het gedrag.
- Een aai, een knuffel of een vriendelijke opmerking moet gemeend zijn en er moet tijd voor gemaakt worden om hier aandacht aan te besteden.

Straffen is niet leuk voor beide partijen. Straf heeft een negatieve emotie tot gevolg en vestigt extra de aandacht op het ongewenste gedrag. Wij passen bij straffen de volgende principes toe:

- Baby's worden niet gestraft.
- Wij straffen alleen in uiterste noodzaak, een kind wordt eerst twee maal gewaarschuwd voordat op een bepaald gedrag straf volgt, stopt het ongewenste gedrag hierna niet dan wordt het kind even apart gezet in de groepsruimte op een stoeltje.
- Wij maken het kind duidelijk, dat zijn gedrag gestraft wordt en niet zijn persoon.
- Er wordt ook aan het kind verteld waarom het apart gezet is.
- Straf heeft een duidelijk begin en eind. Luistert een kind na de straf wel, dan geven we gelijk een complimentje of een aanmoediging.

In al deze gevallen is de communicatie en overdracht met de ouders van groot belang. Zij worden bij de dagelijkse overdracht geïnformeerd over het welbevinden en het dag verloop van hun kind. Indien een kind vaak negatief of afwijkend gedrag vertoont wordt er extra tijd vrijgemaakt om hier met de ouder over te praten. Ouders kunnen ook altijd zelf een gesprek aanvragen als zij extra overleg of informatie over hun kind willen.

## 12. Uitstapjes

Regelmatig wordt er met de kinderen gewandeld naar de kinderboerderij of een speeltuin in de directe omgeving. Bij het wandelen wordt altijd gezorgd voor voldoende begeleiding. De kinderen gaan in de bye bye buggy, wandelwagens en de bolderwagen. De grotere kinderen mogen om beurten stukjes lopen, als zij de wagen of een pm-er vast houden. Tijdens uitstapjes wordt er nooit afgeweken van de BKR.

## 13. Rituelen en feesten

Verjaardag

Er wordt een feestmuts gemaakt en een kaartje opgehangen. Om half 10 gaan de kinderen aan tafel. Er wordt gezongen met muziekinstrumentjes, de muts wordt opgezet en er wordt iets lekkers gegeten. Voor de jarige is er een klein cadeautje. Met de ouders wordt over de traktatie overlegd. Als zij willen mogen zij bij dit gezellige half uurtje even blijven. Wij maken ook een paar foto's van de jarige. Ons kinderdagverblijf is er in principe niet op tegen zoetigheid uit te delen, mits het beperkt blijft. Géén snoep! Een aantal voorbeelden zijn: peperkoekje, fruit, Danootje , snoepgroente, doosje rozijntjes of zakje minikoekjes. Een verjaardag krijgt zo iets heel apart, want verder geven wij alleen bij uitzondering zoetigheid (sinterklaas, pasen etc.).

### Carnaval

In de dagen voor carnaval en tijdens de carnaval mogen de kinderen verkleed komen, er zijn ook voldoende verkleedkleden in de groep aanwezig. Ook de leidsters zijn verkleed.

We maken carnavalsmuziek, dansen en knutselen in dat thema. De carnavalsknutsels worden in de ruimte opgehangen.

Op vrijdag is er altijd een kinderoptocht, die komt langs het kinderdagverblijf en we kijken daar buiten met z'n allen naar. Met de grotere kinderen en kinderen die in de bye bye buggy kunnen wandelen we nog een stuk met de optocht mee.

### Sinterklaas

Het Sinterklaasfeest is een Nederlandse traditie die wij niet overslaan. Evengoed zijn wij ons ervan bewust dat een Piet of Sinterklaas voor hele kleine kinderen soms bedreigend kan zijn. Daarom spelen wij verkleedspelletjes met Sint- en Pietenpakjes. De kinderen mogen zich om de beurt verkleeden en met de pakjes spelen.

We zingen vanaf het moment dat de officiële intocht is Sinterklaasliedjes, lezen verhaaltjes over dit thema voor en versieren de ruimte met Sint- en Pieten werkjes.

Wij vieren het Sinterklaasfeest met pieten in de Hazekamp. Er is voor elk kind een cadeautje en wat lekkers. De pieten stellen zich terughoudend op, zodat ook de kinderen die een beetje bang zijn het leuk blijven vinden. Alle kinderen en ouders zijn op deze viering van harte welkom en worden uitgenodigd. Dit feest wordt georganiseerd door de oudercommissie in overleg met de leiding.

### Kerstfeest

De kinderen vieren gezamenlijk kerst met de kinderen die er die dag zijn. Er worden kerstliedjes gezongen en kerstmuziek gedraaid. Vanaf half december is er een kersthema, er wordt voorgelezen en geknutseld in kerstkader.

De ruimtes worden versierd en er worden kerst-verkleedkleden in de verkleeddoos gedaan.

## **14.Afscheid nemen**

Als een kind het kinderdagverblijf verlaat, wordt er een boekje gemaakt als afscheidscadeautje met de knutselwerken van het kind en foto's. Er staat ook een persoonlijk stukje ingeschreven over het kind. Als een kind afscheid neemt omdat het naar de basisschool gaat wordt er ook een leuk boekje gemaakt als afscheid met tekeningen van vriendjes en een woordje van de leidsters, natuurlijk ontbreken de foto's niet. De ouders ontvangen ook het KIIK rapport met daarin de verschillende observaties. Het kind krijgt een feestmuts op, we zingen liedjes en maken het gezellig. Vaak deelt het kind nog iets lekkers uit, dan is het duidelijk dat deze periode is afgesloten, en hij "groot" is geworden.

## **15.Achterwachtregeling/ alleen staan.**

Wanneer er één pedagogisch medewerker op de vestiging wordt ingezet, wordt deze ondersteund door ten minste één volwassene die op de vestiging aanwezig is. Dit in geval van calamiteiten.

In noodgevallen kun je ook altijd bellen naar:

Mirjam van Grinsven 06-51934871

Lieke van Roosmalen 0623262934